

Me omaiset istuimme eturivissä oikealla puolella. Käytävän vasemmalla puolella istuivat presidentit Koivisto, Halonen ja Ahtisaari. Tilaisuus oli hyvin eeromainen: rentoa irrottelua ja huumoria. Eero kertoi houkutelleensa ihmisiä paikalle lupamalla anteeksi ne synnit, jotka oli tehty ennen 31.8. Joku oli vastannut, että tässähän tulee kiire. Ihmiset nauroivat.

Takanamme istui tuttu mies, eduskunnan puhemies Sauli Niinistö, ja hänen puolisonsa Jenni Haukio. Satunnaisia tapaamisia kaupungilla lukuun ottamatta en ollut tavannut Saulia sitten eduskuntavaalien 1979, josta olen kertonut aiemmin. Hän kuitenkin muisti minut hyvin. Kesikäytävällä pois lähtiessä sovimme, että menisin käymään hänen luonaan eduskunnassa.

Lokakuun puolivälissä minut ohjataan puhemiehen huoneeseen, pyydetään odottamaan hetki. Sauli astuu sisään vaka-vahkona, hymyttä. Juomme kahvia ja kerron kuulumisia ja mitä olen viime vuosina tehnyt. Hän kuuntelee kärsimättömän oloisena kuin sanoen ”mene jo asiaan”.

Minulla oli mielessäni käsikirjoitus siitä, mitä olin ajatellut puhua. Olin jäsennellyt ajatukseni Harvard Kennedy Schoolin professori Marshall Ganzin tarinateorian rakenteelle: *story of self* (miksi olen tässä), *story of us* (miten tämä liittyy meihin molempiin) ja *story of now* (miksi tämä täytyy tehdä nyt). Vaikka tarinani oli jäsennelty ja napakka, tositilanteessa minun piti jättää iso osa puheestani syrjään. Saulin reaktiot, silmän liike, suun asento, katse, liikehdintä tuolissa, silmäla-seilla ja kynällä leikittely pakottivat kiirehtimään. Pysähdyin antamaan hänelle suunvuoron, jonka tarpeen arvasin vain hengityksen syvenemisestä.

Pääosin Ganzin rakenne *story of self, us, now* kuitenkin toimi: Mikä taustassani oli tätä tapaamista varten olennaista (*self*), miten Saulin huoli ihmisten mukana pysymisestä yhdisti meitä (*us*), ja miten ja miksi halusin tukea hänen työtään (*now*).

Halusin olla edesauttamassa hänen ja Hjallis Harkimon perustaman Tukikummit-säätiön toimintaa – ja jos hän päättää lähteä presidentinvaaliin, tukea myös siinä työssä häntä. Olin omimmillani viestinnän suunnittelussa. Mitään korvausta en tahtonut saati tarvinnut. Olisiko työlle vähävaraisten ihmisten puolesta, jota Turussa tein, löydettävissä jatkoa?

Vaivautunut tilanne laukesi, kun Sauli huomasi, etten halunnut häneltä itseltään mitään. Sauli otti keskustelun ohjat. Puhemies alkoi puhua siitä, kuinka oman edun tavoittelun ilmapiiri oli kasvanut maassa. Kokoomuskin korosti vain yksilön arvoja, vaikka yksilö on jotain vasta ollessaan yhteisön osa. Saulille oli tarjottu tämän aihepiirin filosofeja, mutta hän ei niistä ollut innostunut. Hän kantoi huolta siitä, kuinka helposti latu lähtee nuorella väärään suuntaan. ”Me onnekkait olemme löytäneet suoralle ladulle, suorastaan ihmettelyn, kuinka se on minut tähän saakka tuonut.”

Presidentinvaaleista Sauli ei ollut innostunut. ”Sellaista kaapua en halua ottaa kantaakseni. Ei minusta ole näyttelyiden avaajaksi ja nauhojen leikkaajaksi”. Rohkenin väittää vastaan ja kysyin, että ”kuka niiden arvojen perään sitten kysyy”. Sovimme seuraavasta tapaamisesta.

Tapasin Saulin uudelleen parin viikon kuluttua, jolloin esitin ajatuksiani Tukikummi varainhankinnan kehittämisestä. Hän pyysi minut säätiön hallituksen kokoukseen kertomaan samat ajatukseni, mutta ne voisivat olla konkreettisempia. Hän oli oikeassa. Osasin kyllä ideoida ja piirtää kaavioita, jotka auttoivat hahmottamaan asioiden suhteita ja kokonaisuuksia, konkretia oli aina vaikeampaa. Jos mahdollista, voisin Saulin mielestä myös miettiä, mitä hallituksen muut jäsenet voivat tehdä varainhankinnan eteen.

Kuukautta myöhemmin eduskunnassa Niinistö toivotti minut tervetulleeksi säätiön hallituksen kokoukseen sanoilla ”jos menee hyvin, saat tulla toistekin”. En antanut kommentin